

Burgemeester en wethouders

Datum 27 november 2023

Onderwerp

Aanschaffen kunstwerk 'de boerin die boent' Ruinerwold

Wij willen

De openbare ruimte verfraaien in Ruinerwold met het kunstwerk 'de boerin die boent'.

Wij besluiten

1. De gemeenteraad middels bijgevoegd raadsvoorstel voor te stellen om € 25.000,- voor het kunstwerk 'de boerin die boent' beschikbaar te stellen.
2. De raad voor te stellen om de financiële consequenties te verwerken via een begrotingswijziging in 2024 en te dekken uit de algemene middelen.

Want

1.1. *Cultuurhistorische waarde*

In Ruinerwold hebben de bewoners van Dijkhuizen, met steun van de bondsspaarbank Ruinen, ooit het kunstwerk 'de boerin die boent' aangeschaft. Nu dit beeld is verdwenen, mogelijk door diefstal, mist er een kunstwerk met een belangrijke cultuurhistorische waarde in het dorp. Het kunstwerk laat een boerin zien die een melkbus boent. Het beeld stond centraal voor de boerenstand die eeuwenlang een centrale rol had aan Dijkhuizen. Met de aanschaf van het kunstwerk 'de boerin die boent' verfraaien wij opnieuw de openbare ruimte van Ruinerwold. Het draagt bij aan de identiteit van Ruinerwold. Het kunstwerk wordt eigendom van de gemeente De Wolden.

1.2 *Kosten kunstwerk*

De kosten voor de aanschaf zijn niet begroot. De gemeenteraad heeft het budgetrecht. Bij de kunstgalerie is de aanschaf € 14.545,45 exclusief btw. Daarnaast zijn er kosten voor het anti-diefstal systeem, het plaatsen en het onderhoud.

2.1 *Bevoegdheid gemeenteraad*

Het wijzigingen van de begroting is een bevoegdheid van de gemeenteraad. Met de begrotingswijziging stelt de raad de wijziging op de begroting.

Maar

Er is geen beleid vanuit de gemeente om kunstwerken aan te kopen.

Achtergrond

Verdwenen kunstwerk

Kunst in de openbare ruimte vormt een belangrijk deel van ons cultureel erfgoed. Denk daarbij aan bouwbeeldhouwwerken, vrijstaande sculpturen, omgevingskunst, herdenkingsmonumenten, Land Art, installaties en monumentale kunst in onze directe woon- en leefomgeving. Deze toegankelijke en vaak laagdrempelige kunst is kwetsbaar. Dat blijkt ook uit het feit dat het kunstwerk 'de boerin die boent' onlangs is verdwenen uit het dorp Ruinerwold. Het was gesitueerd aan de Dijkhuizen. 'De boerin die boent'

stond op een afgelegen plek. Hierdoor is ook onbekend hoe lang het werk al verdwenen is. De beheerder van dorps huis de Buddingehof heeft een oproep gedaan op een digitaal platform van Ruinerwold om het beeld terug te brengen. Daar is geen reactie opgekomen. Hieruit wordt geconcludeerd dat het bronzen beeld is gestolen, al valt dat niet met zekerheid te zeggen. Door de afdeling vastgoed is aangifte gedaan van diefstal.

Kunstenaar

Het beeld is vervaardigd door kunstenaar Bert Kiewiet (1918-2008). Hij heeft veel bronzen beelden gemaakt en deze zijn te vinden in veel plaatsen in Drenthe. De werken hebben veelal te maken met het leven van alledag, zoals de Brugafdraaister in Annerveenschekanaal, de Boer met melkbussen in Nijeveen en de Grondwerker in Linde. De aankoop betreft 1 van de 3 originele gietsels. Gietsel 1 is het verdwenen beeld, gietsel 2 staat bij collectie Harms in Rolde en het aan te kopen gietsel is gietsel 3 in handen van de erven.

Nieuwe locatie

Bij het kiezen van een geschikte locatie is belangrijk dat het past in het straatbeeld, maar ook dat het wordt geplaatst op een locatie vol in het zicht, zodat meer mensen er kennis van kunnen nemen en zodat de kans op de diefstal of vernielingen kleiner wordt. Zowel de gemeente De Wolden als Dorpsbelangen Ruinerwold zijn van mening dat het pleintje op de kruising van de Vorenwolde/Dijkhuizen de best mogelijke locatie is. Het kunstwerk staat dan vol in het zicht en er is een bankje waar men kan plaatsnemen.

Onderhoud

In 2019 is er een lijst opgesteld met kunstwerken in de openbare ruimte. Schatting is dat momenteel 80/90% van alle kunstwerken in de gemeente op deze lijst staan. Het is onbekend of de kunstwerken in gemeentelijk bezit zijn of in particulier bezit. Er is geen relatie met kunstenaars. Momenteel worden de kunstwerken beschouwd als 'gemeentelijk kunstbezit' en worden ze meegenomen in de onderhoudscyclus. Er is per jaar ongeveer een budget beschikbaar van € 5.000,-. Hier zit geen meerjarenonderhoudsplan achter, maar gebeurt meer op basis van behoefte.

Beveiligingsmaatregelen

Het oude kunstwerk is verdwenen. Bij de aanschaf van een nieuw kunstwerk dient te worden voorkomen dat het kunstwerk beschadigd raakt of gestolen wordt. Het beeld krijgt een anti-diefstal systeem. In dit systeem worden RVS ankers in het beeld doorlopend in de sokkel omhuld met een mengsel van aluminium en korund waar ook bijv. brandkasten van gemaakt worden. Dit mengsel maakt het vrijwel onmogelijk om de ankers te bereiken met doorslijpen, zagen etc. en zo wordt het beeld beschermd tegen het van de sokkel zagen of slijpen. Dit kunstwerk wordt niet verzekerd, omdat andere gemeentelijke kunstwerken ook niet verzekerd zijn. De premiekosten liggen in het algemeen hoger dan de aanschafkosten voor een nieuw kunstwerk. Met de genomen beveiligingsmaatregelen zijn de risico's enorm verkleind.

De financiële gevolgen zijn

Er is geen jaarlijks budget voor nieuwe kunstwerken. Er wordt voorgesteld de kosten van het standbeeld en het plaatsen van het standbeeld te verwerken via een begrotingswijziging in 2024 en te dekken uit de algemene middelen.

De incidentele kosten voor het kunstwerk bedragen:

Aanschaf kunstwerk: € 14.545,45 exclusief btw.

Overige werkzaamheden zoals de uit te voeren plaatsingswerkzaamheden, tussen het ontgraven van de fundering tot en met het aanhalen van de bestrating rondom het geplaatste kunstwerk bedragen € 7.892,65 exclusief btw. De totaal kosten zouden in dat geval € 22.438,01 (€ 14.545,45 + € 7.892,65) bedragen. In verband met onvoorziene werkzaamheden/kosten wordt een bedrag van € 25.000,- aangehouden.

De structurele kosten voor het kunstwerk bedragen: € 200/250. Het gaat hierbij om kosten voor onderhoud. Dit kan gedekt worden uit het huidige onderhoudsbudget

(programma 4 Samen vooruit). Er is per jaar een budget beschikbaar van € 5.000,- voor onderhoud van kunstwerken. Schatting is dat het onderhoud op jaarbasis € 200/250 betreft. Het huidige budget is toereikend.

De kosten van het standbeeld en de plaatsing daarvan worden in z'n geheel ten laste van de exploitatie gebracht. Artikel 59 lid 2 van het BBV geeft aan dat kunstwerken met een cultuur-historische waarde niet geactiveerd worden.

Alternatieven

Alternatief is om het kunstwerk niet aan te schaffen of een ander kunstwerk aan te schaffen. In het laatste geval is ook een raadsvoorstel nodig ten behoeve van de financiering.

Bijlagen

1. Foto 'de boerin die boent'
2. Foto 'locatie Vorenwolde'
3. Raadsvoorstel Aanschaffen kunstwerk 'de boerin die boent' Ruinerwold